

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz.

Hol legyen a sétatér?

Szegények vagyunk. Pótadóval kenegetjük városunk nyikorgó tengelyeit, sőt már arra is nem egyszer gondoltunk, hogy nagyközséggé alakuljon át a székely anyaváros; megmentődve az óriási uszályos költségektől, melyek a minő mértékben emelik tekintélyünket, ép úgy terhelik iszonyuan összeszáradt erszényünket.

Tehát minden újítást csak úgy engedhetünk meg magunknak, ha az külön áldozatot nem kíván s előbb-utóbb pótadót nem rak nyakunkra.

Sétatér kell. Ebben többé-kevésbé mindenki egyetért. Azonban, hogy hol legyen az elhelyezve legcélszerűbben, hogy városunk követelményeinek megfelelően s pótadó-mentes maradjon, az már bővebb megfontolást érdemel és igényel.

Egyik rész a szombatfalvi, jelenleg a városnak szépen jövedelmező rét fölhasználását akarja s erre már tervezetet és költségvetést is készített a tanács. A másik része a Kuhar hegyoldal mellett foglal állást s főleg egészségügyi tekintetből ajánlja azt.

Volna azonban egy harmadik és „valamennyi között a legideálisabb” s realitás tekintetéből is megfelelőbb javaslat, melyet — úgy mondják — azért nem lehetne megvalósítani, mert a tulajdonosok szük-keblősége és rövid látóköre miatt, a városnak megszerezni lehetetlen. Ez pedig Szabó Ferencz polgártársunknak a Küküllő és malommarok között levő, a város minden részéből megközelíthető, igényeinket teljesen kielégítő nagysagu szigete volna...

Nem beszéltem Szabó Ferencz polgártársammal, sem fiával, sem feleségével ezen tárgyról soha. De azért hinni nem merem, hogy a jelenleg béka-, és miazmatenyésztő, úgy szólva semmi hasznot nem hajtó területet a város közönségének sétatér, korcsolyázó és mulató helynek jó pénzért, pl. az általa fizetett vételár két-háromszorosáért — a tulajdonosok átadni hajlandók ne volnának.

Aztán a végén ha arra kerülne a sor, akkor is mirevaló volna az 1881. évi kisajátítási törvény és a vármegyei szabályrendelet? Ezt végre lehetne hajtani, minden jogsérelem nélkül...

Már pedig ez a sziget ha a város tulajdonába kerülne, s ok- és célszerű kiépítést nyerne, nincs az a pénzösszeg, melyet azért megfizetni nem lehetne...

Megveendő volna tehát a sziget összes építményeivel s különösen a malommal együtt, melyet műmalommá kellene átalakítani. Műmalom úgy sincs a közel vidéken s így magas bérösszeget kapna azért a város évenként és a sétatér miben sem kerülne.

Már pedig a szombatfalvi rétnak jelenlegi jövedelmezőségét a város, melynek min-

den kis fillerre szüksége van — nem nélkülözheti.

A Szabó-féle sziget megvételére egy törlesztéses kölcsönt lehetne fölvenni, avagy a rendelkezésre álló közbirtokossági 80,000 koronából is jutna pénz, úgy, hogy legkésőbb a jövő nyár kezdetére meglehetne a sétatér. A körüle elhelyezhető jól és állandóan jövedelmező árubódék, a gát melletti uszoda, a sétatér egyik alkalmas részén nyárban tennis-, télen korcsolyapálya, állandó vendéglő s több folyton pénztadó helyet lehetne berendezni itt, a város közép-pontján. Sőt a műmalommal kapcsolatosan még a villamvilágítás kérdése is megoldható lenne.

Gondolkozzunk, építsünk, ujtsunk és szépítsünk, de egyszersmint juttassuk jövedelmi forráshoz is szegény székely anyavárosunkat!...

Különbén a város előhaladását célzó ügyek megbeszélésére mindenkor nyitva áll lapunk. A ki jobb, szebb és hasznosabb eszmét tud, ne hallgasson vele, hozza napvilágra...

Idegenforgalmi iroda a Székelyföldön.

Irta: **László Gyula.**

Megbecsülhetetlen szolgálatot tehetne egy ilyen modern intézet.

Az idén elpróbáltuk figyelmet és érdeklődést kelteni természeti szépségeink és fürdőink iránt s ime rövid munkálkodásunk eredményeképpen érezzük, hogy a Székelyföld vonzó ereje nőtt. Talán becsesebbé értékesebbé is lett.

A társadalom szelesebb rétegeiben kelt fel a vágyódás megismerni és élvezni ezt a darab földet, melynek szépségei a világ elől jóformán el voltak eddig zárva. Előre sejtjük azt is, hogy a mozgalom még csak ezután ölt nagyobb mérvet s a következő években alakul ki a várakozásnak megfelelően. Amikor hullámai kihatnak az egész országra és megbizonyosodik mindenki, hogy a Székelyföld dicsérete nem mesterséges reklám, nem költött mese, hanem valóság. Sőt többet nyújt, mint a mennyit távol lakó közönség feltételez. Végtelen változatát a természeti látványosságoknak, pazar bőségét a gyógyvizeknek és páratlan gazdaságot növényzetben és ásványokban. Erősít és gyógyít testet lelket.

Amikor mindez áthatja a közvéleményt s megkapja a lelkeket a büszkeség, hogy mind e drága, eddig alig érintett kincs a miénk, — uj éra veszi itt kezdetét.

E célnak kell előttünk lebegnie: emelni az idegen forgalmat, hogy kiépülhessen itt a Kelet Svájcja. Ismételtelen elmondottam, hogy ez a székely-kérdés kulcsa. Mert általa megelevenedik itt az élet, anyag és munka értékesebbé válik, tért és irányt nyer az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság fejlődése.

Tegyük egy kis számítást. Ez évben 1000 vendéggel több nyaralt a Székelyföldön, mint eddig. Lehetek kevesebben, de jövőre többen lesznek. Egy vendég átlag elkölt 200 koronát. Ez kerek 200 ezer korona, ennyivel a rendesnél több jött a Székelyföldre. Ez a szám megtízszereződhetik, van miből, hiszen csupán Magyarországiak 49 millió koronát fordítanak el külföldön. (A párisi nagy áruház égése alkalmából olvastam,

hogy Abbáziában 3000 budapesti vendég van. Csak Abbáziában és csak Budapestről.)

Uj pénzforrás nyílik tehát az idegen forgalommal.

De nemcsak ebben ígérkezik haszon.

A távoli vidékekről jövő vendégek mind intelligens emberek s tudjuk, hogy barátjai a székelyeknek. Köztük akad gazdag, vállalkozó ember is. Föltehetőleg megsegítenek minket célunk elérésében, ki tanácsos, ki pénzzel. A mint pezsdül itt az élet s alkalmak nyílnak a fejlődés fokozataiban gyümölcsöző befektetésekre, könnyebben akad versenyző is. Nemcsak a fürdő ügynek, de a kiszámíthatlan kincset érő ipari anyagok megmozdításának is a helyszini ismeret révén kerülnek hamarabb gazdáik.

Szóval a Székelyföldünknek mentől hozzáférhetőbbé tételével érhetünk rövid uton fogható sikereket.

Fel kell becsüljük ám mi is mindazt a mink van. Igaz ugyan, hogy a márványhegyek jó áldott gabonát nem teremnek, a sok fa, szikla és tó utjában áll a föld kenyér-terményéért izzadó, borvízből is az untságig sok van, de mindez, amiben mi így bővelkedünk, más vidékeknek, sőt egész országoknak hiányzik s ha egyébert nem, a változatosságért is kívánják. Amikor más vidéken kiégett a természet, lesült a növényzet és tikkaszt a levegő, itt a mi Székelyföldünkön buján tenyészik fü, fa, virág, hangulatos táj és üdit a levegő. Ez magában is pótol egyéb gazdasági fogatkozásokat, de emellett alig értékelhető kincsünk is van a föld ipari és kereskedelmi termékeiben. Ezt kell fölbecsüljük.

(Vége köv.)

Tan- és nevelésügy.

Figyelemre méltó! A helybeli áll. ipari szakiskolában az elemi iskolai tanulók részére a szabadkézi rajz- és mintázásból, az iparosok és iparos-segédék részére pedig a könyvvitel és üzleti levelezés gyakorlati elsajátítása céljából f. évi október hó elsejével ingyenes tanfolyam nyílik meg. A kik ezen ingyenes tanfolyamon résztvenni ohajtanak, f. hó 28-ig jelentkezzenek az elemi iskolások saját igazgatójuknál és az iparosok a szakiskola igazgatóságánál. Reméljük, hogy az érdekeltek nem fogják elmulasztani a kínálkozó alkalmat, hogy e nagy gyakorlati haszonnal járó tanfolyamon ismereteiket gyarapíthassák. Az igazgatóság.

Egyházi élet.

A róm. kath. plebánia templom belső javítása és díszítésére adakoztak: dr László Mihály (Budapest) 200 K, János Péter (Sz. Udvarhely) 20 K, Tállyan Miklós, nyug. lelkész 50 K, I—IV. közlemény szerint befolyt készpénz 793 K, I—IV. közlemény szerint ígértben jegyzett 1189 K. Összesen: készpénz 1013 K, ígértben 1239 K. Fogadják a nemesszivü adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1903. szept. 22. Jung-Cseke Lajos, apát plebános, Pásek Viktor pénztárnok.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A székelyudvarhelyi ref. templom kijavítására dr Mezei Ödönné ivén adakoztak: özv Pálffy Ferenczné, Lányi Imréné, Hlatky Miklósné, Gönczi Lajosné, Szabó Andrásné, Demeter Dénesné, Kovács Dánielné, Roediger Gyuláné, Sándor Mózes, Homolay Lajosné, Ugron Istvánné, Rösler Gábor, dr Göllner Béla, özv. Szabó Károlyné, dr Egyed Balázs, Soó Rezső, dr Fodor Boldizsár, Szentpétery Gergely, Gábor Márton, Weinberger Fanni, Vargha Ida, Langer Adolfin 2—2 K. Özv. Szakács

Mózesné, öz. Kiss Ferenczné, Perszián János, dr Valentisk Ferenczné, dr Urbányi Istvánné, Steinburg Ottóné 4—4 K. Konec Ármán, Waldman Lajos, Ugron Lázárné, Müller Károly, Florián Kristóf, Embery Árpád, öz. Felszeginé, Farczady K. Lajos, Fejes Áron és neje, Gönczi Lajos 5—5 K, Teichner Jakab, Cs. Szabó Kálmán, öz. Boros Károlyné, Szakáts Zoltán és neje, öz. Kovács Mórné, öz. dr Fejérvári Lajosné, id. Szakáts Károly, öz. Szabady Ferenczné 10—10 K, öz. Koréb Gergeinyé 20 K, öz. Farczady Lajosné, dr Imreh Domokos 30—30 K, dr Mezei Ödön és neje 40 korona, Szeidel Zsuzsa 40 fillér. Összesen: 318 K 40 fillér. Dr Nagy Sámuelné gy. ivén adakoztak: dr Nagy Sámuelné 10 K, dr Nagy Sámuel 10 K, Biró Sándor 5 K, Ferenczi Irénke 1 K, Ferenczi Margit 1 K, öz. Nagy Pálné 2 K, Nagy Béla 2 K, Nagy Irma 2 K, N. N. 1 K, Ferenczi Ferenczné 2 K, Ferenczi Gábor 2 K, Nagy László 2 K, összesen 40 K. Közvetlen pénztári hivatalunkhoz küldött dr László Mihály országgyűlési képviselő 100 koronát. Hozzáadva ezen három összeget eddigi nyilvános nyugtázásunk eredményéhez, kitétt az eddigi gyűjtés: 805 K 90 fillért. Fogadják a nemesszivű adakozók az ev. ref. egyház hálás köszönését. Székelyudvarhely, 1903. szept. 26. Vajda Ferencz, ref. pap, Kovács Dániel, pénztárnok.

Építünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: A vargyasi zsinat emlékére adakoztak: a) Deák Lajos gy. ivén: dr Ferenczy Géza 40 K, Gvida Béla, Jankovich Pálné 5—5 K, Gálffy Kálmán 4 K, Kelemen Árpád, József Lajos, Ajtay János 2—2 K, Benedek K, Fodor Domokos, József Mihály, Barra Lajos, Sándor Mózes, Zajzon Zoltán, N. N., Ferencz Miklós, Biró Károly, Szathmáry Lajos, Antonya Mihály 1—1 K, Ürmösi Károly, Ürmösi József, 50—50 fillér, Kiss Tamás, Kertész Lajos, Zakariás József, Czirmay László 40—40 fillér, Biró Gyula 20 fillér. Együtt: 78 K 80 fillér. — b) Kisgyörgy Sándor esperes gy. ivén: id. Daniel Gábor 10 K, Pálffy Mihály, Székely Miklós 5—5 K, Kisgyörgy Sándor, Kovács János, Tana Sámuel, dr Gál Kelemen, Gálfi Lőrincz, Szabady Tivadar 3—3 K, Józán Miklós, Demeter Lőrincz 2—2 K, ifj. Péterfi Sándor 1 K. Együtt: 43 K. — c) Vári Albert lelkész gy. ivén: Ferencz József püspök 20 K, Szentiványi Miklós, Mikó Imre 10—10 K, Boor Jenő 3 K, Nagy Lajos, Szentiványi József, Nagy András, Osváth Áron, Pap Mózes, Szász Ferencz, Raffaj Dani, Bedő Lajos, Kopp József, Szabó Albert, Ádamosy Gábor 2—2 K, Lázár Mihályné, Gélei Vilmos, Osváth Gábor, Osváth Gáborné, Osváth Róza, Szabó Mózes, olvashatatlan, Boda Károly, Varga Dénes, Benczédi Ferencz, Baczó Gábor, Kovács Imre, Dombi Kriszta, Sándor Géza, Tóth Vilmos, Barabás István, Sipos Ignác 1—1 K, Boda Albert 50 fillér, Kis Mózes ígéretben 1 székér méz. Együtt: 82 K 50 fillér. Az I.—XIX. közlemény összege: 3740 K 79 fillér. E közlemény összege 204 K 30 fillér. Összesen: 3945 K 9 fillér. (Folyt köv.)

Szinészet városunkban.

B. Polgár Béla az erdélyi színikerület ujjonnan választott igazgatójának titkára: Szathmáry Lajos a napokban városunkban járt, hogy a jövő hó elejére tervbe vett működésük megkezdése érdekében a lépéseket megtegye. — A társulat jelenleg Nagyszebenben működik, a hova szerződése október 15-éig köti. — Azonban, mint értesülünk — a legnagyobb valószínűséggel 10-én az előadásokat városunkban már megkezdhetik, a mennyiben az ottani rendes saison betartása az odaérkezett német szintársulat miatt lehetetlen. Nem helyteleníthetjük eléggé a belügyminiszterium azon módszerét, melylyel a sziniengedélyek megadásánál jár el. Mert, hogy mirevaló volt annak a német direktornak engedélyt adni akkor a játszásra, mikor az erdélyi színikerület direktora már működését megkezdette, valóban érthetetlen.

Egyébként a társulat — a mint a bemutatott színeljentesből is kitűnik — a legkiválóbb erőkből áll. Erősen hisszük, hogy a társulat mindenképpen képes lesz megfelelni azon igényeknek, melyet városunk közönsége a Polgár Béla jól szervezett társulatával méltán támaszthat.

Egyelőre csak ennyit jelzünk s majd jövő számunkban bővebb és részletes ismertetést adhatunk az érkező társulatról a színészet iránt érdeklődő közönségnek.

(—ó—s.)

Különfélek.

— **Unitárius istentisztelet.** A helybeli unitáriusok okt. 4-én d. e. 11 órakor kezdődőleg őszi hálaünnepet tartanak a vármegyeház disztermében, mely alkalommal urvacsoara osztás is lesz.

— **A polgári önképző könyvtára** folyó évi október hó 1-én (csütörtökön) megnyílik és attól kezdve ismét a tagok rendelkezésére áll.

— **A helybeli állami főreáliskola** 44—45 tanulója Csehely Adolf és Ferencz Tivadar tanárok, nemkülönbén Nosz Gusztáv vezetőtanár kíséretében Nagyszebenbe és környékére indul f. hó 27-én reggel kirándulásra. Délben megérkeznek Vizaknára, hol megebédelvé, megnézik a fürdőtelepet, a sóbányát és az egyéb meglekinteni valótak, estére pedig Nagyszebenbe mennek. A hétfői napot kizárólag Nagyszeben nevezetességeinek (Bruckenthal, muzeum, gyárak, templomok stb.) meglekintésére fordítják. Kedden át. rándulnak a vöröstoronyi szorosba és Romániába, onnan visszajövet pedig Csódra és Nagydisznódra veszik utjukat. Nagyszeben még aznap este hagyják el; ide pedig szerdán reggel térnek vissza.

— **„Nem adozunk!”** Az ország közvéleményében dúló harc eljutott a legszélső határokig. Kiadták a jelszót: „Ne fizessünk adót!” Könnyű azt mondani, de vajjon ha a magyarság megvonja ettől az államtól a létezés legfőbb alapját, nem éppen ő teszi-e önkre a saját államát? Már ma is tömegesen küldik vissza értékpapírjainkat a külföldről, mert a nemzetközi tüke bizalma a magyar viszonyok iránt kezd megrendülni. Hát a tisztviselőket miből fizetjük? Elmékedjünk ezekről is egy keveset! . . . Székelyudvarhely város képviselőtestületében is visszhangra talált a „nem adozunk” elv. E hó 25-iki közgyűlésében 2 szó ellen, Kassay F. Akos azon indítványát, hogy mindaddig, míg az ex-lex állapot tart és a nemzeti követelményeket az ország meg nem kapja, addig állami adót a város közgeivel ne szedessen és azoknak az adó elvételeit szigoruan tiltsa el — a képviselőtestület a t a n á c s h a s o n l ó i r á n y u v é l e m é n y e v e l elfogadta s a politikai helyzetre való tekintettel utasította a városi adóhivatalt, hogy a törvényen kívüli állapot tartama alatt állami egyenes adót a felektől elne fogadjon.

— **Adományok a muzeumnak.** Az alapítandó megyei muzeum gyűjteményét ujabban a következő adományozók gyarapították. 1. Szenti Károly véczkei körjegyző ur egy 4 db esontból, 1 db agaucsból és db lignitből álló lelettel; 2. Baló Zsigmond égszerész ur 2 db régi ezüstpénzzel; 3. Buda Gyula ev. ref. kollegiumi tanuló 1 db régi ezüstpénzzel; 4. Dózsa Imre főreáliskolai tanuló 1 db régi rézpénzzel. Nevezett adományozóknak az udvarhelyvármegyei muzeum-egyesület nevében köszönetet mondok ajándékaikért. Csehely Adolf, muzeumi igazgató.

— **Kisorsolt városi képviselők.** Az e hó 25-iki közgyűlésen a következő városi választott képviselőtestületi tagok neveit sorsolták ki: Papp Z. József, dr Mezey Ödön, Orbán Gergely, Daróczi Miklós, Reiner János, dr Nagy Sámuel, Soó Gáspár, Kapca Károly, Molnár Károly, id. Dézsy Antal, Benkő József, Bartók István lakatos, Solymossy Endre, Tamás Lajos és Csillag József rendes; Györffy Titusz, Kassay F. Gyula és Szeles Dénes póttagokat. A választás valószínűleg november hóban történik meg, mikor a városi képviselők létszámát 60-ról, 80-ra emelik.

— **Halálozás.** Részvételt vettük az alábbi gyászjelentést, mely szerint dr Solymossy Lajos kir. főreáliskolánk igazgatója édes atyját elveszítette. A gyászjelentés így szól: Alólírottak szomoruan tudatják, hogy a szeretett férj, gondos édesapa, szerető após, nagy és dédapa s rokon id. Solymossy János 1848—1849-iki honvéd munkás életének 85-ik, boldog házasságának 57-ik évében f. hó 17-én d. e. fel 12 órakor meghalt. Hült tetemei e hó 19-én d. u. fel 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásával örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék esendesen! Aranyos-Polyán, 1903. szeptember 17. Solymossy Jánosné, született, lickai Fekete Borbára, mint özvegye, Dr Solymossy Lajos, Jaeger Mihályné, Solymossy Róza, mint gyermekei; Dr Solymossy Lajosné, Györffy Anna menyje; Jaeger Mihály, dr Urbányi István vejei; Solymossy Akos, Solymossy János, Solymossy Lajos, Solymossy László, Solymossy Annus, Solymossy Lola, Solymossy Dezső, Solymossy Edith, dr Urbányi Istvánné, Doros Ilona, Jaeger Aurél, Jaeger Irén és férje, Jaeger Helén és

férje, Jaeger Giza és férje, Jaeger Olga, Jaeger Elemér, Jaeger Mihály, Jaeger Lajos, Jaeger Gyula mint unokái; és Urbányi Ilona dédunokája.

— **A városi iskolaszék** e hó 24-én Szakáts Zoltán polgármester elnöklete alatt tartott ülésében többek között elhatározta, hogy a községi iskolában az 1903—1904-ik iskolai évi tanítás október hó 7-től megkezdődjék. Az iskolaszék főlkéri Hargita Nándor szakiskolai igazgatót, hogy a vezetése alatt levő intézet rajztermét az egyes rajzórákra engedje át.

— **A marosvásárhelyi székely társaság** ma (vasárnap) este 8 órakor Marosvásárhelyt a Transsylvania szálló termeiben táncszal egybekötött hangversenyt rendez. A fővédnökök sorában vannak vármegyénket illetőleg: Benedek Elek író, Bedő Albert és Bartha Miklós orsz. kézvisezők, dr Damokos Andor alispán, dr László Mihály és Ugron János orsz. képviselők, valamint Ugron Zoltán földbirtokos, A mulatság elnöke dr Sebess Dénes orsz. képviselő.

— **Városunk képviselőtestülete** folyó hó 25-én Szakáts Zoltán polgármester elnökletével rendes közgyűlést tartott. Tudomásul vették a polgármester félelvi jelentését. Előterjesztést tesznek a közkórházzal szemben levő tér meghagyása iránt a belügyminiszterhez. A felső leányiskolának polgárvá leendő átalakítása esetén sem tudna a város szegénysége miatt az eddiginél nagyobb áldozatot hozni. A közalap mult évi zárszámadását 308,825 korona 77 fillér bevétellel, 303,350 korona 49 fillér kiadással és 5475 K 28 f maradvánnyal, 173929 K 10 f beveendő és 170,761 K 29 f kiadandó hátralékkal elfogadták. A tervezetbe vett csendörkerületi szárnyparancsnokság ide helyezését kérélmelik; följajánlván a kellő bérhelyiségről való gondoskodást. Tudomásul vették a koresolya-egylet által följajánlott 2000 koronányi összeget, de a séta-tér ügyét bővebb megfontolás tárgyává teszik. Lázár Gábor telkét 3200 koronáért megveszik s annak ujabb tárgyalását az okt. 29-iki közgyűlésre kitűzik. A legtöbb adót fizetők névsorának megállapítására dr Mezey Ödön elnöklete alatt Soó Gáspár és Solymossy Endre biz. tagok kiküldetnek. Az igazoló választmányba pedig Hlatky Miklós és Bálint György megválasztattak. A várost két választókerületre osztották. A várgapatak jobbfeleli része az I., a balparti rész Szombatfalva városrészzsel II. választókerület lesz. Rákóczi zárandoklatban részt nem vehet a város fedezet hiányában. A helybeli katonai parancsnokságnak egy a déli időt pontosan jelző óra felállítását célzó előterjesztése is hasonló okból mellőztetett. Kápolnasólahfalunak április 22. és 23-iki vásárai ellen nem tesz kifogást a város. Soó Rezső dr tiszti ügyésznek 5 heti szabadságot engedélyeztek, míg Sándor Dénes városgazdának szabályellenesen a letelt félelvnél több szabadságot nem adhattak.

— **Meghosszabbított pályázati határidő.** A kereskedelemügyi miniszter a posta- és távirai növendékek felvételére megállapított pályázati határidőt ez évben kivételesen folyó évi október hó végéig meghosszabbította s egyuttal a felveendő létszámát 15-ről 30-ra emelte. A pályázat feltételeire nézve bármely posta-, távirda- és távbeszélő hivatalnál lehet tudakozódni. Pályázhatnak mindazon növendékek, kik 14 évesnél nem fiatalabbak s 16 évesnél semmivel sem idősebbek a közepiskolának legalább IV.-ik, vagy ezzel egyenlőrangú más iskolának megfelelő osztályát hazai tantétzetben sikerrel elvégezték. A pályázatok a posta és táv. igazgatóságához czimezve bármely posta táv. hivatalnál benyújthatók, hol az illetőnek személyesen kell jelentkeznie. A posta- és táv. igazgatóságához közvetlenül beküldött kérvények figyelembe nem vétetnek. Kolozsvár, 1903. szeptember 22. Dávid Endre, igazgatóhelyettes, tanácsos.

— **Mértékhitelítés.** Több oldalról panaszolnak, hogy a városunkban közfogyasztásra árusítók mértékei igen gyakran sok kívánivalót hagynak fön s különösen a naponta bejövő „tejesek” nagy részének „kannafedel” mérőeszköze nem üti meg a törvényes mértéket és így napról-napra károsodik a vevőközönség. Van-e erről tudomása a városi mértékhitelítő és az ezt ellenőrző hatóságknak s ha véletlenül nem volna, — a mi nem hihető, hiszen a mi városi hatóságunk mindenben mintaszerűen teljesíti kötelességét — igen kérjük, szerezzen erről tudomást azáltal, hogy a város tulajdonát képező törvényes mértékekkel mentől gyakrabban próbáltassa ki a közfogyasztásra árusítók mérőeszközeit. Ehez nem kell különös képzettség. A helyettes városgazda is elvégezheti.

— **A polg. önképző és segélyező-egylet** által folyó hó 13-án rendezett szüreti mulatság alkalmával összes bevétel 460 K 68 fillér, ezzel szemben 211 K 14 fillér kiadás volt s így a könyvtár gyarapítására 249 K 24 fillér tiszta jövedelem maradt. E mulatságnál felülfizettek: N. N. 4 K, Betegh Pál 2 K, Solymossy János 1 K, Becsek Aladár 1 K. Ugyanez alkalommal dr. Kassay Albert egy dr. Országos orvosi szövetségi sorsjegyet ajándékozott az egyletnek. Az egylet választmányára folyó év szeptember 20-án tartott gyűlésében úgy a felülfizetőknek, valamint az elért anyagi és erkölcsi siker munkásainak: Budik Annuska, Budik Juliska, Gál Berta, Tamás Erzsébet, Péter Rózsa, Pál Róza, Rudolf Irénke, Weisz Juliska, Scheffranek Finike, Koldrusz Margit kisasszonyoknak, ugyancsak: Fischer Ferencz, Wallinger István, Máncs György, ifj. Szemerjay Károly, Mészáros Zoltán, Szentcsy Gyula, Sándor Ferencz, Bíró Árpád, Benedek Árpád, Novák János, Klein Ármán, Kohl István, Ládai Károly, Fromm Lajos, Burghard Gyula, Bartók István, Péter Lajos, Vass András, Szabó József, Szabó Ödön, Szántó Ferencz és Potor Gergely uraknak odaadó buzgó közreműködésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az elnökség.

— **Gyönyörű ajándék** jut mindazoknak teljesen ingyen és bérmentetlenül, a kik az „Egyetértés” politikai napilap előfizetőinek díszes sorába lépnek. Ez az ajándék egy értékes díszmű, a melynek egyetlen művelt magyar család könyvtárából se szabad hiányoznia. A munka a Rákóczi-korszak ismertetése lesz irásban és képen, hivatalos irók és ihletett művészek alkotásában hű tükrözve Magyarország legszebb és legdicsebb korszakának. A pompás díszművet karácsony ünnepére minden egyes előfizetőjének megküldi az „Egyetértés” s ezenfelül az előfizető a legjobb, legterjedelmesebb és legjobban értesült magyar újságot kapja, a mely nemcsak a közlések leg gazdagabb tárháza, de irodalmi művekből is a legkiválóbbakat és legértékesebbeket adja olvasóinak. Az egyetértés előfizetői ára egy hónapra egy forint nyolczvan krajczár s előfizetni lehet (legzélszerűbben postautalványon) a kiadóhivatalban, Budapest, Vármegye-utca 11. szám.

Törvénykezés.

Törvényszéki főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszék közlelőből megtartott főtárgyalásán ifj. Deák Tóth Lajost lopás bűntette miatt egy évi börtönrre; Mihálykó Ignác m. r. lakost súlyos testisértés bűntetteért 6 havi börtönrre és Bán Miklós sütkői lakost, aki 73 éves, súlyos testisértés vétsége miatt 8 napi és újabb 1 napi fogházra átváltoztatható 10 korona pénzbüntetésre ítélte. A két előbbi felelősség alatt áll, utóbbi ítélet pedig jogerős.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járásbíróóság büntető osztályánál Both József és Péter József kápolnásoláhalmi lakosokat súlyos testisértés vétsége miatt 16—16 napi fogházra és 10—10 K pénzbírságra; ifj. Bakk Mózes és neje Kisfaludi Julianna kecsesi lakosok súlyos testisértés vétsége miatt 20—20 napi fogházra és 2—2 napra átváltoztatható 10—10 K pénzbírságra ítéltettek.

Eszkütszéki tagok. A helybeli kir. törvényszék a folyó évi II-ik ülészákra e hó 21-én tartott ülésében kisorsolta az esküdtbíróági tagok neveit. E szerint rendes esküdt: Nagy József kisbírtokos, Olasztelek. Dózsa Jakab tanár, Székelyudvarhely. Dr. Gyarmathy Dezső földbirtokos, Homoródszentpál. Gáspár Domokos szatócs, Parajd. Márton Mózes kisbírtokos, Zetelaka. Bedő József birtokos, H-Városháza. Gyarmati Lajos kisbírtokos, Ujszékely. Gergely Lőrincz kisbírtokos, H-Abásfalva. Soó István kisbírtokos, Bethlenfalva. Nosz Gusztáv tanár, Székelyudvarhely. Kassay Ákos szeszgyáros, Székelyudvarhely. Péter Áron kisbírtokos, F-Boldogasszonyfalva. Gálfi Pál kisbírtokos, Martonos. Kálnoki István kisbírtokos, Szentersébet. Sándor Mózes ny. tanfelügyelő, Székelyudvarhely. Ugron Zoltán nagybírtokos, Fiátfalva. Farkas László kisbírtokos, Etéd. Benczédi Ferencz kisbírtokos, Benczéd. Tassaly József mészáros, Székelyudvarhely. Bekó Mihály, kisbírtokos, Homoródköklend. Ladó Ferencz szőcs, Lővéte. Polgár András kisbírtokos, Zsombor. Barra Sándor kisbírtokos, Homoródmás. Mekkey Péter vendéglős, Parajd. Solymossy János gyógyszerész, Székelyudvarhely. Hlatky Miklós tanár, Székelyudvarhely. Pünkösty Géza ny. tkvető, H-Karácsonfalva. Nagy János cipész, Székelyudvarhely.

Dr. Török Albert ny. főispán, Székelyudvarhely. Csehely Adolf tanár, Székelyudvarhely. Pótesküdtek: Lukács Domokos kisbírtokos, Méréfalva. Riemer K. Gusztáv magánzó, Székelyudvarhely. Molnár Károly tanár, Székelyudvarhely. Dakó József kisbírtokos, Tibód. Daróczi Miklós timár, Baczó László szabó, Szöllősi Samu bérlő, Fischer Ferencz kefekötő, Keszler János timár és Soó Gáspár ig.-tanár, Székelyudvarhely.

Közgazdaság.

Udvarhelyvármegyei gazdasági egyesülettől. Szám 402—1903. Felhívás. A székelyföldi min. kirendeltség kezdeményezésére a nagymélt. m. k. földmivélsügyi Miniszterium, hajlandó azon kisbírtokosoknak, a kik jobb minőségű buza és rozs vetőmaghoz jutni óhajtanak, részben az államuradalmak, részben más nagyobb gazdaságtól beszerzendő vetőmagot adni 30 százalékos árkedvezményvel, de k e s z f i z e t é s m e l l e t t a kik ily vetőmaghoz óhajtanak jutni, e hó 30-ig az egyesület titkárnál (Hlatky Miklós Székelyudvarhely, Kossuth-utca) jelentkezzenek. A jelentkezés alkalmával annyi korona előleg adandó, ahány véka gabonát akar az illető kapni. A nagyobb birtokos urakat, kiknek elsőrendű triörözött eladó buza és rozs vetőmagjuk van, szintén felkérjük, hogy az eladandó mennyiséget és árat sziveskedjenek bejelenteni. A minőséget, vagy hectoliter súlyban, vagy 2 decziliternyi mintában kérjük bejelenteni. Székelyudvarhely, 1903. szept. 25. Az elnökség.

370—1903. sz. **Figyelmeztetés.** Azon gazda urakat, a kik a 12-ik hadtest által kisorolt tenyész-kanczákra előjegyeztették magukat, illetve a kik ily kanczák birtokába akarnak jutni, a mennyiben a kiválasztást nem akarják az egyesület kiküldöttre bizoni felhívjuk, hogy okt. hó 5-én d. e. fél 8 órakor személyesen jelenjenek meg Nagyszébenben a 12-ik hadtest vonatosztályánál, hogy a nekik tetsző lovakat kiválasszák, illetve átvegyék. A darabonkénti 100 K vételár Nagyszébenben is kézbesíthető. A kik a 100 koronát okt. 5 d. e. fél 8 óráig be nem fizetik, lovat nem kaphatnak. Jelentkezni még okt. 5. d. e. fél 8 óráig a helyszínen is lehet. Székelyudvarhely, 1903. szept. 26. Az elnökség.

Újabb komlótelepítések. A vármegyei gazdasági egyesület közbenjárására dr. Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter Ónagyméltósága elrendelte Cséser Lajos komlótermelési szaktanárnak (lakik Kolozsavart, Hunyadi-tér 6. sz.) hogy az esetben, ha Udvarhelyvármegyében újabb komlós-kerteket akarnak telepíteni, a gazdák levélben való felszólítására a helyszíneire szálljon ki és a gazdákat tájékoztassa. Felhívjuk azért mindazon gazdákat, a kik új komlós-kerteket akarnak létesíteni, hogy jelentkezésükkel közvetlenül keressék fel a nevezett szaktanár urat, hogy az még ez év őszén az utasításokat megadhassa, illetve megnyekbe utazva kijelölje a komlósnak alkalmas területeket. Ha egy-egy községben több gazda szövetkezik nagyobb új komlós-kertek alakítására, esetleg államsegély is leszen kieszakölhető.

Szerkesztői üzenetek.

I. K. J. Szászánia. Igaza van, de már eddig értesítenie kellett volna. A lap küldését megkezdjük s az előfizetés most már december végeig szól, ha az elmaradt lapok utánküldését nem kívánja. Szives üdvözlét!

Nyilt-tér*

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen.
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben, 1897. jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatóak el ezáltal. Ennek legbiztosabb bizonyíték a „KALODONT” mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kiegészíti.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Sz.-Kereszturt a „Csillag-szálloda”

vendégszobákkal, istállóval, nagy kocsiszinnel és jégveremmel jól ellátva egy jó vendéglősnek, aki bánatpénzzel is rendelkezik — **azonnal albertbe kiadó.** Értekezhetni a jelenlegi főbérrel: **Leonhardt Józseffel Segesvárt.**

Szives figyelem! Kínai dísz- és

bábi legyezők, pénz-, dohány-, szivar- és szivarkatárczák, írótollak, különleges tollszarak, tollkések, helybeli és művészi kivitelű képes levelező-lapok, levelező-lap albumok, rajzeszközök, mindenféle vonalzó, rajztáblák, rajztömbök, füzetek és irkák, hegedűk és hegedűfelszerelések, okarinák, beszélő, zenélő, éneklő és szavaló phonograph gépek s minden a könyv- és papirkereskedelem köréhez tartozó árucikkek legolcsóbb árban és lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók: **Betegh Pál könyv-, papir-, író és rajzszerszerezésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz. alatt.**

Eladó egy alig használt kitűnő „Steier” kerékpár.

Czím a kiadóhivatalban.

Fagylalt a legkülönbözőbb választékban **gyógyi** is **friss** minőségben **állandóan** kaphatók: **Ernst György cukrászatában** Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Alapos zeneoktatás!

Zongorán czimbalmon, hegedűn, cziterán, valamint műéneket legjobb módszer szerint tanít **Baku Katalin** okleveles zenetanítónő **Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 8.** Műének és hegedűjáték tanításra, ha tömegesen jelentkeznek, igen mérsékelt árak alkalmazhatnak.

Árverési hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járás Füle község határában fekvő és az ottani közbirtokosság tulajdonát képező „A” üzemosztály 3., 4., 5., 7. és 15. osztagában kibélyezett 482 darab tölgyfa a földmivélsügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának 54772—903. számú engedélye alapján **folyó évi október hó 24. napjának délelőtt 10 óráján** kezdve zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni Füle község házában.

A kibélyezett 482 darab törzs 584 m³ mü és 320 m³ tűzi fát teszen ki és kikiáltási ára 3367 korona, bánatpénz annak 10 százaléka.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A részletes becslés adatai és az árverési feltételek a füle: közbirtokossági elnöknel és a vagyasi m. kir. járási erdőgondnokság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Füle, 1903. szeptember 21-én.

Fosztó József,
közbirt. elnök,

1025—1903. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróóság V. 69312—1903. polg. számú végzése által Nyárádszeredai és vidéki székely takarékpénztár részvénytársaságnak, képviselve Pálffy Mihály ügyvéd által, felsősófalvi Szenkovics János kereskedő ellen 1000 korona tőke és járuléki iránti ügyben, alperesnél Felsősófalva községben összesen 690 korona 55 fillérre becsült következő javai, u. m.: Hatvan méter gyapjuszövet 6 darabban, hatvanöt méter téli szövet többféle színekben, ötven méter parkét 16 darabban többféle színekben és még 5-től 114 tétel alatti üzleti és házi ingók Felsősófalván alperes Szenkovics János üzlete és házában **1903. október 3-án délelőtt 9 órakor** nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alól is többet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mind-

azok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, ha bár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtásuk be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyt, 1903. szept. hó 20-án.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kérésre mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címét „E 452” jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

Csemege-szőlő

5 kilós posta-kosárral 1 K 80 fillér.
Kilónként kimérve 40 fillér.

Legfin. átlátszó, fehér csepegtetett

virágméz

5 kilós vételnél kilója 1 korona
60 fillér. 1 kilós vételnél 1 korona 80 fillér.

Akác-virág méz

kilónként 30 fillérral drágább.

Kapható:

MÁRK TESTVÉREK

fűszerkereskedésben, Székelyudvarhelyt.

Kitünő szabás és jó munkáért kezeség vállalatik!

Uj divatos

férfi és gyermek ruhák

készítetnek a legjutányosabb árakban az őszi és téli idényre dus választéku hazai és külföldi posztókból.

Szenkovits János

utóda férfi- és női

divatüzletében.

Vasüzlet áthelyezés!

Van szerencsém szives tudomására hozni az igen tisztelt vevőközönségnek, hogy

üzletemet

ez év augusztus hó 20-tól kezdve az ev. ref. kollegium mellett levő ev. ref. egyház volt paplakba helyeztem át.

Midőn szives pártfogását továbbra is kérem, a nagyérdemű közönségnek jegyzek

kiváló tisztelettel:

P. Zakor Endre

vaskereskedő
az „Aranykaszá”-hoz.

Vasüzlet áthelyezés!

FIGYELEM!

M. t. olvasóinkat arra kérjük, hogy megrendeléseik és bevásárlásaik alkalmával a „Székely-Udvarhely”-re hivatkoznai sziveskedjenek.

Parcs-féle

Peratin bajusznövesztő

az egyedüli szer, mely által még serdülő ifjak is szép, csinos bajuszt és dus szakált nyernek.

Teljesen ártalmatlan.

1 adag 2 korona 50 fillér és 4 korona.

Egyedüli készítő: BAROS GÁBOR

Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 1. szám.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rum, cognac, silvorium,

likörök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozitíókkal házilag egy nyolczad, sőt egynegyed részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett árak. — Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve. Baros Gábor Budapest, VII. Dohány-utca 1. sz. Esszenciák és kompozitíók gyára. ...

„Nincs többé tyukszem!”

Ha tyukszemétől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-féle

„VIKTÓRIA” tyukszem — kenőcseszel,

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemet is eltávolítja — Ára tégelyenkint 1 korona 30 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló: DENZINGER ADÁM Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Ne vegyen

CZIMBALMOT vagy HARMONIUMOT

REMENYI MIHÁLY mű-hangszere-sz — legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapest ről, Király utca 44/I. szám.

Clayton & Shuttleworth

2 1/2 egész 12 lóerős, szalmakarabasz, kasszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek továbbá járgány-csepplőgép, löhőre-csepplők, tisztító-rosták, konykolyosók, kasszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill” legjobb sorvetőgép, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, gró-malmok, egytemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Jorgó János órák, gyári raktár: Bécs, III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelézolap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászedés teljesen kizárva. — **Órajavitási műhely.** — Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt, vagy javított óráért kezességet vállalok. — Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapánczióra, nickeltokban 36 órai járással 2 frt 30 kr. 8039 sz. valódi ezüst pánczelláncz 15 gr. 1 frt. 7858 sz. ezüst remontoir, duplafedelű 5 frt. 7989 sz. Ingaóra ütőművel, 2 súlylyal 11 frt 50 kr. 7929 sz. Jó ébresztő óra 1 frt 20 kr. Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B. pontosan figyelni.

Schottola Ernő, Budapest.

A gumi gyártás meghonosítója Magyarországon.

Műszaki üzlet: VI. Váci-körút 13. Gyár: VI. Révay-utca 16.

KÜLÖN ÁRJEJYZÉKEIM MEGJELENTEK: Kötszerekről, sebészeti- és egészségügyi gumiarúkról, sérvkötők, háskötők, görcsér harisnyák, belégző készülékek, vízmentes vásznak, mentőszekrények, hordágyakról stb.

Mindenféle műszaki gumi árukról, gumi tömlők, lemezek, karikák, zsinórok, golyók fékek, ütőkötők, dugókról, valamint asbest árukról.

Kutak, szivattyúk, fecskendők, vas- és fém-csővekről. Tűzoltó-felszerelések.

Sport cikkekről, lawn tennis, football, kerékpár gumialkatrészek, izomedzők, gumi-fürdőkadak, fürdőfőkötőkről stb.

Hygienikus, szagmentesen záró szobaklozetekről és hygienikus köpödedényekről.

Szőlészeti, pinczészeti és borgazdasági cikkekről, mint permetezők, kénegezők, szőlőzuzók, borsajtók, borszivattyúk, gumicsövek, borszűrők, pasteurizáló, stb.

Mérlegekről.